

Малоданилівська школа має цікаву історію. В кінці дев'ятнадцятого століття, коли селище було фабричною слобідкою, тут було 3 школи : церковно – приходська на Сортувальній (тоді Мала Данилівка), земська школа на Підгородній і на фермі – тодішньому землеробному училищі (нині ХДЗВА). Церковно-приходська школа містилась у маленькому будинку поруч із новозбудованою Костянтино-Оленівською церквою. Тут могли вчитися і переростки, і ті, хто був виключений з інших шкіл. Звичайно, очолював школу священник, він же був її головним учителем. Грамоту учні в цій школі здобували непогану, бо існували жорстокі порядки. На розбещених дітей священник (частіше всього дяк) накладав покарання за провину, а ледарі поралися у господарстві дяка, та ще і вчилися.

У 1902 році на піщаному пагорбі в районі Підгородній земство, яке знаходилось на Олексіївці, побудувало школу. Це була досить велика одноповерхова будівля, в якій налічувалось 6 класних кімнат, великий (для того часу) світлий коридор, невеличка кімната для директора і вчительська. Навколо будинку школи у 1910 році було декілька десятків метрів саду. До школи мали змогу ходити більше 50 учнів. Недалеко протікала річка Лопань, ще далі був будинок залізничного роз'їзду, який існує і сьогодні. Навколо знаходилися хутори Кочетівка і Миколаївка (зараз вулиця Петровського).

Третя школа стояла на „ хвермі ”, де поруч було землеробне училище. Ця школа була чотирикласною. На її будинку висіла табличка синього кольору : „ Міністерство народної освіти ” і герб Російської імперії. В кожному класі вчилася понад 20 учнів. Викладали різні предмети : російську мову, арифметику, історію, географію, співи і обов’язково Закон Божий. Сюди приймали учнів, батьки яких були якимось зв’язані з училищем, фермою. Там деякі шкільні приладдя видавалися безкоштовно: зошити, пера, олівці.

Згодом школа була перебудована на новий лад. Навчання стало державним, зі своєю програмою. І головне, ідеологією, що було вперше. На той час ще було дуже багато неписьменних дорослих людей. Вони не могли сидіти поруч із школярами. В селищі жила молода дівчина Ксенія Тихонівна Коробченко (Кіпарісова), яка перед революцією закінчила 8 класів і мала право викладати в школах. Вона за власною ініціативою почала навчати дорослих дітей грамоті, вчила безкоштовно. Звісно, що про це одразу дізналися багато жителів села, та, на превеликий жаль, у місцевих бюрократів ця корисна справа викликала підозру. Дівчині заборонили продовжувати свою діяльність, але вона заявила, що підкориться вказівці лише Надії Крупської. Після цього

ще багато часу, майже до Великої Вітчизняної війни, К.Т. Кіпарісова вчила молодь. Її поважали в селищі за знання, інтелігентність, стриманість ...

Наприкінці 20-х років на нових засадах сформувалася радянська школа трьох ступенів: чотирикласна, неповна середня й середня. Вже в 30-х роках з'явилася потреба в приміщенні для школи, тому під класи пристосовувалися будівлі колишніх „куркулів”, „панів”. Деякий час школа знаходилась у приватному колись будинку на вулиці Петровського. Випускник, відомий сьогодні краєзнавець Ростислав Кирилович Рибальченко згадує:

„Повністю віддана школі була Броніслава Вікентіївна Колесник, яка викладала німецьку мову. Висока і струнка, завжди акуратно і скромно одягнена, стримана на розмови, вона мала якийсь вплив на своїх учнів. Пустувати в її присутності було неможливо, не вивчити урок дозволялося тільки один раз, бо після цього в щоденнику різав око виразний „кол” і було соромно.

Яскравою постаттю був вчитель Гордій Григорович Харківський. Який мав вищу освіту (географічний факультет Харківського державного університету і духовну академію). Був людиною енциклопедичних знань, завжди багато читав, мав гарну бібліотеку, що на той час було рідкістю. Високий і стрункий, з гарно поставленим голосом і обличчям інтелігента, він завжди звертав на себе увагу. Географія в його розповіді була жива і цікава.

Постаттю була і викладачка історії, тоді завуч – Марія Захарівна Нагорна. Її розповіді про давню історію завжди були цікавими і відчувалося, що за плечима – ґрунтовні знання. Щоб зацікавити учнів історією, оживити її, вона часто приносила зі своєї власної бібліотеки книжки на історичні теми, які читалися по черзі.”

З початком Великої Вітчизняної війни ворог поступово захоплює територію України. В жовтні 1941 року в селище Мала Данилівка вступили німці. Проводити повноцінні заняття в школі стало неможливо. Та школа продовжувала працювати. У приміщенні навчального корпусу зооветеринарного інституту було виділено дві класні

кімнати. Як згадує Антоніна Григорівна Кононенко взимку було дуже холодно, посередині стояла буржуйка, а діти писали олівцем на полях старих газет.

Та час минав ...

Життя продовжувалось ... В серпні 1943 року селище звільнили

від німецько-фашистських загарбників і у вересні школа знову привітно відчинила свої двері для учнів. Директором на той час була вчителька історії Нагорна Марія Захарівна. Спочатку школа була семирічною, але згодом вона одержала статус десятирічної, тобто середньої школи. Пізніше директором школи став Колесник Сергій Михайлович.

Приміщення школи було розбитим і занедбаним, воно потребувало негайного ремонту. Багато зусиль доклали вчителі для її відбудови. Будівлю школи було обкладено цеглою, вона прийняла більш поважний вигляд. Школа на Підгородній існувала до 1963 року. Скільки ж юнаків та дівчат вийшло з її стін!..

Директор Колесник С.М. зі своєю сім'єю жив на одній із поміщицьких дач. Там ріс гарний садок, який теж передали школі. Прибуток, що давав садок, використовували для ремонту класів і придбання навчального обладнання. При школі був непоганий хор, який організував директор. Багато учнів брали участь у художній самодіяльності. Завдяки творчій енергії Сергія Михайловича часто влаштовувались шкільні спектаклі,

запрошувались кінопересувки, тощо. Школа працювала, залюбки вчилися діти. Але скоро одного приміщення для всіх учнів стало недостатньо. У Лозовеньках була досить непогана будівля, де знаходилася Селищна Рада. Там був центр селища, де проходили демонстрації, народні гуляння. В 50-ті роки Селищну Раду перенесли в конфіскований будинок поліцаїв на вулиці Радянській, а в цьому приміщенні, по вулиці Лісній, почали вчитися діти. Колись це була панська будівля, яка утопала в зелені садків. Пізніше школу реконструювали.

На той час директором був Зверев Семен Пилипович. Важко було вчителям у двох приміщеннях, адже школа була одна, а будівель дві. Доводилося ходити між уроками майже два кілометра. Але нічого, вчителі не скаржилися, а діти полюблили свою школу. Та час минав... Першокласники ставали згодом випускниками, інші діти приходили до школи. Після війни селище росло, відбудовувалося, кількість жителів зростала, дітей ставало все більше. Перед школою виникла нова проблема: не вистачало класів для навчання, хоча школа і працювала у дві зміни.

Активно взялася допомогти вирішити проблему школи батьківська громадськість.

Кульга Г.В. поїхала до Москви „вибивати” гроші на будівництво. Держава попіклувалась про школярів і 6 листопада 1963 року було здане нове приміщення. Учні раділи, що будуть вчитися в школі, в якій були просторі світлі класи, чудова їдальня, великий спортивний зал, бібліотека. Про таке вони тільки мріяли! Школу здали після першої чверті, але

старшокласникам довелося ще багато попрацювати тут: виносили будівельне сміття, мили вікна, підлогу, розставляли меблі... Все це робили залюбки, бо так хотілося вчитися у цих казкових класах.

Школа була розташована у мальовничий місцевості: недалеко росли красені-сосни, трохи далі знаходився лісопарк інституту, а ще поодаль була річка, озеро, ліс... На жаль, навколо школи не було ніякої рослинності, тому випускники та старшокласники розбили чудовий фруктовий садок та квітники,

насадили клени, каштани, горобину та інші дерева. Трохи далі підростала тополина алея. Згодом школа опинилася в розкішному зеленому куточку селища. Ці умови сприяли тому, що у її приміщеннях деякий час був піонерський табір, куди приїздили відпочивати діти з усього району. Влітку школа перетворювалася на галасливе щасливе містечко, де дітям було дуже гарно відпочивати. Адже тут було все: їх гарно годували, навколо шумів сосновий ліс, де можна було годинами відпочивати та слухати птахів. Дітей водили до річки, до лісу... Та літо минало... В школі знову лунав дзвоник та закликав учнів до навчання.

Швидко плине час! Скоро школі виповниться 40 років. Скільки вчителів працювало тут, скільки директорів змінилося, скільки випускників випустила школа у доросле життя! Хочеться згадати тих вчителів, які залишилися в серцях багатьох її учнів. Це Григорій Степанович Набока, Антоніна Григорівна Кононенко, Серафима Олексіївна П'ятківська, Фома Ісаакович Карабін, Анатолій Іванович Різниченко та багато інших. Саме цим вчителям багато учнів зобов'язані своїми знаннями, здобутками у професійній діяльності. Довгий час директором школи працював Зверев Семен Пилипович. Його змінив Приходченко Анатолій Гнатович. Потім школою

керував Крамаренко
Олексій Васильович,
згодом Гавриляка Надія
Федорівна. Це старші
товариші і наставники, у
яких учні вчилися
розуміти навколишній
світ, знаходити відповіді
на складні питання
сьогодення. У них вони
вчилися життю.

З 1999 року школу очолює Катасонова Світлана Пилипівна, вчитель за покликом серця, нещодавня її випускниця. Вона має великий досвід роботи з учнями та батьками. Завжди можна почути від неї добре, лагідне слово, спокійну пораду, відчутти її хвилювання за кожного учня, побачити піклування про вчителів школи.

Малоданилівська середня школа славна вчителями. Яковлевич Лариса Михайлівна 50 років свого життя присвятила навчанню дітей, нагороджена медаллю Макаренка. Досвідчені вчителі школи Кононенко Любов Юхимівна, Палютіна Лариса Андріївна, Алексеєнко Світлана Вікторівна очолюють районні методичні об'єднання вчителів. Творчо працюють випускники школи, які обрали тернистий шлях вчительства: Руденко О.Б., Серенко В.М., Белих О.Г., Скоробрех С.В., Жуковіна Г.В., Базирь Л.В., Бессонова Т.Л., Надеєна О.Т. Учні дуже вдячні всім вчителям за те, що вони дбайливі, чуйні, намагаються дати якомога більше знань, вчать любити свій рідний край, свою Батьківщину.

Дергачівська районна державна адміністрація
Відділ освіти

***Історія
Малоданилівського ліцею***

2005 рік